

М. В. Олашин

Росоха Степан Іванович

РОСОХА Степан Іванович (27. 05. 1908, с. Драгово, нині Хустського р-ну Закарпатської обл. — 20. 04. 1986, м. Торонто, провінція Онтаріо, Канада) — громадсько-політичний діяч, публіцист. Закінчив Берегівську гімназію (нині Закарпатської обл., 1930), навчався на юридичному факультеті Карлового університету (1930—34) та в УВУ (1934—36) у Празі. Очолював редакцію громадсько-політичного ж. «Пробоем» (1931—38 — як студентського органу, 1939—44 — як органу ОУН). Голова Союзу греко-католицької молоді в Празі (1931—34), легальної Екзекутиви ОУН на Закарпатті (від 1932), Союзу підкарпатських студентів (1933—37). Член крайового товариства «Просвіта» (1928—39) та його Празького відділення (1931—43). Голова 2-го з'їзду української молоді Закарпаття в м. Мукачево (нині Закарпатської обл., 1934) і 1-го з'їзду українських студентів в Ужгороді (1936). На просвітянському з'їзді у м. Рахів (нині Закарпатської обл., 1938) його делегати з ініціативи Р. вперше за часи чехо-словацького режиму виконали пісню «Ще не вмерла Україна» як національний гімн. У період існування [Карпатської України](#) — секретар напіввійськової організації Українська народна оборона (від 4 вересня 1938), член Карпатської Січі, де виконував обов'язки референта пропаганди при Головній Команді (листопад 1938 — березень 1939). Член виконавчого комітету Українського національного об'єднання (січень 1939); посол, член Президії і заступник голови Союму Карпатської України (12 лютого — 15 березня 1939), член його конституційно-правничої та імунітетної комісії. Після окупації Закарпаття угорськими військами намагався перейти кордон з Румунією, однак був затриманий і переданий угорцям. У той же день йому вдалося втекти. 1939—44 проживав у Празі, займався видавничою діяльністю, очолював редакцію часопису «Наступ». Завдяки його зусиллям надруковано спогади учасників оборони Карпатської України «Карпатська Україна в боротьбі» (Відень, 1939). У січні 1944 заарештований ґестапо і ув'язнений у концтаборі. 1945 звільнений, мешкав у м. Регенсбург (Німеччина), 1949 емігрував до Канади. Член еміграційного відділу Українського національного об'єднання, голова його Провінційної екзекутиви на Східну Європу, засновник і голова Братства карпатських січовиків, директор видавництва «Новий шлях». Видавав г. «Вільне слово» (Торонто, 1960—86). Автор численних праць з історії Карпатської України, зокрема «Народження держави» (1939), «Августин Волошин і Карпатська Україна» (1940), «Августин Волошин як педагог і вчитель» (1948), «Сойм Карпатської України» (1949), «Карпатська Січ» (1953) та ін.

2016 на його честь перейменовано вулицю у рідному селі.

Рекомендована література

1. Магочій П. Р. Формування національної самосвідомості: Підкарпатська Русь (1848—1948). Уж., 1994;
2. Пагиря В. Закарпатці в діаспорі: Нариси про закарпатських емігрантів. Уж., 1997;
3. Белень М. Карпатська Україна у портретах. Уж., 1998;
4. Олашин М. Події Карпатської України в оцінці Степана Росохи // Наук. зб. т-ва «Просвіта» в Ужгороді. Річник 4. Уж., 2000;
5. Посівнич М. Воєнно-політична діяльність ОУН у 1929—1939 роках. Л., 2010.

Бібліографічний опис:

Росоха Степан Іванович / М. В. Олашин// Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2024. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-882560>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).